

Výročná správa za rok 2014

Spoločnosť pre ochranu netopierov na Slovensku

Úvod

V roku 2014 prebiehali aktivity viacročných projektov, na ktorých SON participovala už v minulých rokoch. Novinkou v tomto roku je získaná podpora z Nadácie Orange v rámci projektu „Zvierací podnájomníci sídliska Smižany – dážd'ovníky a netopiere“ zameraného na riešenie situácie s výskytom týchto živočíchov v bytových domoch mesta Smižany. SON sa tradične zúčastnila niekoľkých akcií pre verejnosť a v spolupráci s ďalšími subjektami zrealizovala niekoľko akcií zameraných na praktickú ochranu netopierov. V tomto roku nechýbali ani semináre pre svojich členov a sympatizantov a snaha o posilnenie personálnych kapacít organizácie.

Projekty 2014

„Zabezpečenie ochrany populácií netopierov v banských dielach Revúckej vrchoviny“ (SVK/SGP/OP5/Y2/CORE/2012/023)

Trvanie projektu: 1.12.2012 - 31.05.2014

Miesto realizácie projektu: Revúcka vrchovina, kraj Banskobystrický a Košický, okresy Revúca, Rimavská Sobota, Lučenec a Rožňava

Výsledky projektu:

Ochrana biodiverzity – splnený cieľ

Zistené údaje v zásadnej miere rozšírili poznatky o netopieroch v rámci Slovenska a rovnako aj zmenili všetky doteraz vypracované koncepcie ich ochrany.

Od základu zmenil základné poznatky o druhoch podkovár južný (*Rhinolophus euryale*) a lietavec sťahovavý (*Miniopterus schreibersii*), ktoré sú považované za najvzácnejšie druhy netopierov na Slovensku. Výrazne sa rozšíril počet lokalít s týmito druhmi a znásobila sa početnosť, s ktorou sa na území Slovenska počítalo. V prípade podkovára južného sa zistilo 18 nových lokalít, v prípade lietavca sťahovavého 7. V prípade lietavca bol tento druh v dobe pre projektom zistený v rámci Slovenska na viac ako 40 lokalitách, z ktorých sa na viac ako 30 už v dnešnej dobe nevyskytuje. Zo známych aktívnych lokalít sa 4 nachádzali v Revúckej vrchovine. Predpokladalo sa, že sa nájde nejaká nová lokalita, ale 7 nových lokalít s takou vysokou početnosťou je nečakané.

Zistili sa významné poznatky aj v známych lokalitách, kde dlhšiu dobu prebiehal monitoring. V štôlni Marta v katastri obce Jelšava sa v predchádzajúcom období vykonával zimný monitoring netopierov, na základe ktorého bola štôlna zaradená medzi staré banské diela, ktoré je možno asanovať, keďže zimným monitoringom nebola potvrdená významnosť priestorov pre netopiere. Až počas návštevy zahraničných kolegov z rakúskej spoločnosti pre ochranu netopierov počas jesene 2013 sa v štôlni zistila kolónia lietavca sťahovavého. Následne sa počas zimného sčítania potvrdil výskyt kolónie, ktorá početnosť sa určila na viac ako 7 000 jedincov, čím bola prehodnotená asanácia diela, kvôli významnosti pre netopiere. V rámci projektu sa našli ďalšie vstupy do tejto štôlny a práve také, ktorými netopiere vyletujú zo štôlny. Tiež sa zistilo, že netopiere sa nachádzajú na takom mieste štôlny, ktoré mohlo byť celú predchádzajúcu dobu monitoringu prehliadané. Je vysoký predpoklad, že netopiere v tomto objekte boli aj v minulosti a aj v dobe predchádzajúcich monitoringov.

Ďalšie dve významné kolónie lietavca sťahovavého sa objavili počas zimného monitoringu v doposiaľ nemonitorovaných dielach v katastri obce Rákoš. Tento druh netopiera sa v minulosti na území Slovenska vyskytoval najmä v priestoroch jaskýň, odkiaľ postupne vymizol a je

zaznamenaný jeho areálový úbytok na Slovensku aj výrazné ohrozenie v rámci celého jeho areálu. Počas zimného monitoringu netopierov bol tento druh na Slovensku v predchádzajúcich rokoch zisťovaný v počte od 5 do 3 tisíc jedincov s tendenciou poklesu početnosti. V rámci nášho projektu bola zistená hibernácia cez 14 tisíc jedincov v bankých dielach Revúckej vrchoviny. Ide o úplne nový poznatok, ktorý mení všetky doteraz plánované ochrannárske aktivity zamerané na tento druh netopiera na Slovensku. Registráciou kolónií tohto druhu v bankých dielach sa identifikovali posledné miesta jeho výskytu na Slovensku. Môžeme predpokladať, že priestory bankých diel poskytujú porovnateľné podmienky pre ich reprodukciu a hibernáciu ako jaskynné systémy obývané v minulosti. Je otázne, prečo sú pre nich natoľko výhodné.

Banké diela sú tiež významným zimoviskom podkovára malého, ktorý tu nachádza vhodné podmienky počas hibernácie, ale tiež počas reprodukcie v letných mesiacoch. Jeho výskyt sme zaznamenali v 92 bankých dielach, čím sa stal najčastejším netopierom využívajúci tieto priestory. Zistenie výskytu netopierov vo veľkom množstve z monitorovaných bankých diel významne prispelo k prehodnoteniu ich asanácie a rozbehlo proces k ich záchrane, zabezpečeniu pred zrútením a taktiež zamedzeniu vstupu ľudí do ich priestorov.

Inicioval sa aj výskum zameraný na podzemné bezstavovce, zatiaľ ojedinelý na Slovensku. Odborníkov na túto skupinu živočíchov sa podarilo do projektu zapojiť až v jeho samom závere. Je to spôsobené hlavne malým počtom takto zameraných špecialistov a ich veľká vyťaženosť a doteraz úplné zameranie na jaskynné a sutinové biotopy. Až na základe výsledkov nášho projektu a popisov lokalít zostavených projektom sa podarilo týchto ľudí motivovať.

Na základe dosiahnutých výsledkov z modelového územia orografického celku Revúckej vrchoviny môžeme poznatky aplikovať ďalej v iných bankých oblastiach Slovenska.

Zapojenie miestnych komunit do ochrany životného prostredia – čiastočne splnený cieľ

Miestni obyvatelia nevedia, aké prírodné bohatstvá sa nachádzajú v ich okolí, nedokážu rozlíšiť vzácnosť jednotlivých druhov živočíchov a ich významnosť pre životné prostredie. Projektový tím sa stretol dokonca s prípadom, kedy bolo rómskym deťom vysvetľované, čo je netopier, ako vyzerá, čím sa živý, oboznámili sme ich s tým, že je veľmi prospešný pre ekosystém aj ich vlastný úžitok (menej dotieravého hmyzu v okolí). Obyvatelia žijúci v blízkosti starých bankých diel poznajú svoje najbližšie okolie. Každý kto bol oslovený s prosbou o pomoc pri dohľadávaní bankých diel, veľmi ochotne pomohol, poradil a ak mu to čas a povinnosti dovolili, tak projektový tím aj osobne sprevádzal, čím sa aktívne zapojil do prieskumu v teréne. Obyvateľov, ktorý poznajú širšie okolie svojej obce je však veľmi málo a vo väčšine obcí takí neboli spoznaní. Miestni boli oboznámení s netopiermi a ich významom. Bolo badať pozitívny ohlas k asanácií nevýznamných diel z hľadiska výskytu netopierov, najmä kvôli ich navštevovaniu okolitých lesov a tým eliminácie ohrozenia ich zdravia. Miestna komunita v obci Rákoš bola aktívne zapojená pri zasypávaní vchodu do starého bankého diela, ktoré predstavovalo riziko pre návštevníkov lesa.

Projektové plány týkajúce sa zapojenia miestnych komunit boli oveľa rozsiahlejšie v značnej miere ovplyvnené požiadavkami donorov a projektovej výzvy. Cieľom bolo nájsť ľudí, ktorý by aktívne využili potenciál týchto oblastí. Projekt dosiahol presný opak. Paradoxne o problematiku prejavili záujem hlavne ľudia zapojení do realizácie projektu, ktorý žijú v iných vzdialených oblastiach Slovenska.

Miestni obyvatelia aj po ukončení projektu budú naďalej zapojení iba do asanácie bankých diel. V rámci spoločných jednaní s Rudnými baňami š.p. a obcami je stále táto problematika jedinou aktívnou v zapojení miestneho obyvateľstva. V rámci projektu sa identifikovali banké diela, kde je potrebná asanácia v 69 prípadoch, ktoré sa postupne budú realizovať v tomto a nasledujúcich rokoch. Od tohto roku sa však miera zapojenia výrazne zvýši. Vzhľadom k rozsahu potrebnej asanácie nie je ešte výhl'adovo určený termín, kedy dôjde k asanácii všetkých diel.

Vytvorenie podmienok pre ekonomické aktivity miestnych obyvateľov prepojené na ochranu biodiverzity – čiastočne splnený cieľ

Vznikla spolupráca pri využití starých banských diel v rámci budovania banského chodníka v k. ú. Štítinik s OZ Štítinická Concordia (spolupráca vznikla na základe mediálnej kampane).

Vznikla spolupráca s občanmi obce Rákoš pri začlenení starých banských diel v rámci budovania turistického chodníka okolím obce Rákoš.

Realizovali sa akcie zamerané na pozorovanie výletu netopierov a testoval sa záujem ľudí o takýto typ pobytu v prírode. Celkovo sa takýchto akcií zúčastnilo v dvoch termínoch celkom 30 ľudí. Aktivita mala úspech a je dopyt po tomto type ekoturistiky. Činnosť sa ďalej nerozvíjala iba z časovej a kapacitnej nedostatočnosti.

Zpracovala sa možnosť realizácie ekoturistiky – pozorovanie výletov netopierov do „Projektu ochrany“ základného dokumentu Štátnej ochrany prírody, vypracovávanému k vyhláseniu ochrany územia európskeho významu Bradlo, kde sa do územia vďaka projektu doplnili ďalšie dve lokality v Rákoši.

Snaha motivovať, vyškoliť a vytvoriť podmienky pre rozvoj ekonomických aktivít prepojených na ochranu prírody prostredníctvom miestnych obyvateľov – študentov prírodovedných smerov sa nenaplnila. Podmienky boli vytvorené, avšak miestny študenti nemali dlhodobejší záujem o takúto formu získavania vedomostí a skúseností. Dôvodom môže byť slabé finančné ohodnotenie, slabá perspektíva uplatnenia sa v tomto smere v budúcnosti, nezáujem o životné prostredie a jeho ochranu. Zo začiatku bol záujem z ich strany zaznamenaný, ale po terénnej práci ich to prestalo zaujímať a baviť. Nevedeli si nájsť na tieto aktivity čas a chuť do práce, keďže terénny výskum bol časovo (v letných mesiacoch bolo treba pracovať neskoro do noci), fyzicky (najmä v zimných mesiacoch so snehovou prikrývkou), aj psychicky náročný (sústredenosť v náročnom teréne, plánovanie prieskumu, logistika, spracovávanie výsledkov). Študentom absolútne chýbajú správne návyky v komunikácii. Opäť paradoxne sa do projektu zapojili študenti z iných častí Slovenska, ktorí boli ochotní spolupracovať a mali záujem o takýto spôsob vzdelávania. Vedia získané vedomosti použiť v budúcnosti a prispieť tak svojou prácou pri replikácii aktivít projektu v iných oblastiach s banskou činnosťou na Slovensku.

Vznik spolupráce miestnych komunít, mimovládnych organizácií, štátnych organizácií a inštitúcií s cieľom zlepšeného zhodnotenia finančných a personálnych zdrojov – splnený cieľ

Na spolupráci bol založený celý projekt. Snahou projektového tímu bolo spojiť všetky zainteresované subjekty. Považujeme cieľ za jeden z najlepšie splnených cieľov. Spolupráca bola obojstranne výhodná hlavne v prípadoch:

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach – v rámci spolupráce boli realizátori projektu vyškolení na zber vzoriek nevyhnutne potrebných pre výskumy a prácu ľudí z Ústavu epizootológie a preventívnej veterinárskej medicíny a parazitológie. Z každej realizovanej mapovacej či monitorovacej akcie boli odoberané vzorky (trus, krv a parazity netopierov), ktoré boli následne posielané do Košíc na ďalšie spracovanie. Získanie takého množstva vzoriek v rámci bežného spôsobu uplatňovaného v predchádzajúcich projektoch by nebolo možné, pretože by si museli najatť a plne zaplatiť externistov na uskutočnenie odchytov. Potreba zaplatiť toľko ľudí by výrazne zmenila štruktúru a hlavne výsledky ich projektov. V prípade takéhoto získavania vzoriek sa netopiere chytajú iba za účelom získania krvi, trusu, no nenadväzuje to na ďalšie zhodnotenie faunistických údajov. V našom prípade sme tak z každého jedného odchytu vytiažili maximum. Na druhej strane spracovanie vzoriek je tiež drahé a je potrebné k tomu množstvo chemikálií a vybavenia, čím sa zase dostalo do projektu finančné kofinancovanie, ktoré projekt nutne potreboval, aby splnil podmienky donora.

Rudné bane š.p. – podnik rieši asanáciu a dôsledky banskej činnosti, ale iba v prípade podnetov na miestach, kde iniciatíva príde od samospráv, štátnych orgánov a organizácií. Nemajú kapacity systematicky zbierať informácie a plánovať túto činnosť preventívne. Projektom boli systematicky zbierané informácie, banské diela boli klasifikované pre potreby ich zabezpečenia a následne bol v spolupráci s Rudnými baňami riešený plán realizácie zabezpečenia. Výhodou do budúcnosti je, že teraz je jasný rozsah a priority realizácie. Nevýhodou počas realizácie projektu bola vyťažená kapacita Rudných baní š.p., kedy museli prednostne riešiť aktuálne požiadavky banského úradu.

Štátna ochrana prírody SR, Správa NP Muránska planina. Obojstranne výhodná spolupráca. Veľkou výhodou bolo zabezpečenie ubytovania riešiteľov projektu v ubytovacom zariadení správy NP v Informačnom stredisku v Muráni, ktorým ŠOP SR plnila kofinancovanie projektu. Realizáciou projektu sa zároveň plnia aj úlohy, ktoré plní aj Správa NP Muránska planina, ale nemohla by v takom rozsahu a systematicky spracovať celé územie z kapacitného a finančného hľadiska. Projektový tím sa výraznou mierou podieľal na vypracovaní „Projektu ochrany územia európskeho významu Bradlo“.

„Zvierací podnájomníci sídliska Smižany - dážd'ovníky a netopiere“

Trvanie projektu: 16. 6. 2014 – 31. 10. 2014

Program: Nadácia Orange, Šanca pre váš región

Miesto realizácie projektu: Smižany

Výška rozpočtu: 3000 EUR

Výsledky projektu:

Výsledky monitoringu so zameraním na cieľové druhy: Belorítka obyčajná – úspešné hniezdenie 90 párov. Úspešné hniezdenie bolo predovšetkým na oknách spoločných priestorov, neobývaných bytov a bytov obývaných ľuďmi tolerantných k tomuto vtákovi a prejavom jeho hniezdenia. Celkovo je na sídlisku namontovaných cez 350 zábran proti hniezdeniu. Celková populácia, ktorá sa pokúša hniezdiť v danom priestore tak môže mať početnosť niekoľkonásobne vyššiu než je početnosť úspešne hniezdiacich párov. Výskyt od apríla do septembra. Dážd'ovník obyčajný – hniezdna početnosť na sídlisku viac ako 700 párov. Hniezdi v atikových otvoroch a v štrbinách teplárenského komína. Zistený prepád jedincov do vzduchotechniky a následne do prízemných bytov viacerých domov. Výskyt od konca apríla do konca júla. Netopiere druhu raniak hrdzavý – predovšetkým zimujúca populácia s výskytom od polovice augusta až do konca marca. Populácia je odhadnutá na viac ako 1000 jedincov, vzhľadom k posledným pozorovaniam až niekoľko tisíc jedincov. Výskyt v letných mesiacoch sa predpokladá na niekoľko sto jedincov – pravdepodobne samcov, resp. bez zaznamenatej reprodukcie druhu. Každá bytová jednotka obdrží tzv. odborný posudok, podľa ktorého bude môcť stavebník postupovať pri vyst'ahovaní živočíchov z pôvodných hniezdisk a úkrytov. Posudky budú vlastníkom bytového družstva Smižany. Populácia živočíchov bude vyst'ahovaná z pôvodných miest postupne a iba do miery, akej sú zabezpečené náhradné úkryty a hniezdiská. Celkom bolo na teplárenský komín inštalovaných 14 búdok/multiboxov, čím bolo vytvorených celkom 84 hniezdisk pre dážd'ovníky a 14 úkrytových komôr pre netopiere, do ktorých sa môže vojsť približne 500 jedincov raniaka hrdzavého.

„Ochrana dážďovníka tmavého a netopierov v budovách na Slovensku“ (LIFE10 NAT/SK/000079)

Projekt pokračoval v treťom roku svojej realizácie (2012-2015). Výsledky našich projektových činností je možné stiahnuť na projektovej webstránke <http://dazdovniky.vtaky.sk/sk/dokumenty>. Dostupné sú správy z monitoringu netopierov v mestách na Slovensku, správa zo študijnej cesty na seminári v Cambridge, správa z monitoringu letovej aktivity a letných kolónií netopierov, mid term reporty, správy pre verejnosť a iné. Koncom roka 2014 SON úspešne ukončila participáciu na projekte z dôvodu vzniknutých problémov s kofinancovaním.

„Príprava a zavedenie monitoringu biotopov a druhov a zlepšenie sprístupňovania informácií verejnosti“

Cieľom projektu bolo vybudovanie Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS) a zlepšenie sprístupňovania informácií ochrany prírody a krajiny verejnosti na Slovensku. Nositeľom projektu bola Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, ktorá v decembri 2012 uzavrela zmluvu o dielo s konzorciom 4 firiem za účelom vytvorenia KIMS a zabezpečenia monitoringu 65 typov biotopov, 146 druhov živočíchov a 49 druhov rastlín európskeho významu. Cieľom bolo vytvoriť komplexný systém na zber a spracovanie údajov o výskyte a kvalite biotopov a druhov európskeho významu na Slovensku s prepojením na požiadavky reportingu podľa Článku 17 Smernice Rady č. 92/43/EHS z 22. mája 1992 o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Smernica o biotopoch), ale aj na ďalšie úlohy Štátnej ochrany prírody SR (napr. vypracovanie odborných stanovísk). SON participuje na projekte už od roku 2013. Našou úlohou je monitoring živočíšnej skupiny „netopiere“ na vybraných trvalo monitorovacích lokalitách (TML) navrhnutými metódami výskumu. Údaje z monitoringu boli nahraté do databázy KIMS. Viac informácií o projekte, konkrétne metodiky mapovania jednotlivých typov biotopov a druhov a lokalizáciu jednotlivých TML je možné nájsť na projektovej webstránke <http://monitoring.daphne.sk/>.

Malé členské projekty 2014

V roku 2014 SON nevyzvala členov k žiadaniu príspevkov na Malé členské projekty.

Medzinárodné Noci netopierov 2014

V roku 2014 členovia SON spolupracovali na 3 podujatiach v rámci tejto medzinárodnej akcie, ktorá zažíva v tomto roku svoj 18. ročník po celej Európe. Na Slovensku sa tieto akcie tešia čoraz väčšej popularite a záujmu zo strany verejnosti.

2. 8. 2014 – Noc netopierov, Červený kláštor, realizácia Martin Cel'uch

Podujatie bolo organizované v spolupráci s Múzeom Červený Kláštor a Správou PIENAP. Prišiel rekordný počet účastníkov - odhadujeme viac ako 100 ľudí, prevažne rodiny s deťmi. Účastníci boli aj z Rakúska, Poľska a Veľkej Británie. Táto aktivita bola realizovaná s podporou projektu LIFE10 NAT/SK/079 Ochrana dážďovníka obyčajného (*Apus apus*) a netopierov v budovách na Slovensku.

5. 9. 2014 – Noc netopierov, Krajská hviezdáreň na Malom diele v Žiline, realizácia Eva Stanková

18. 9. 2014 – Noc netopierov, Jasovská jaskyňa, realizácia Miroslav Fulín

Na začiatku podujatia sa vo vstupnom areáli jaskyne uskutočnila prednáška o netopieroch, kde sa účastníci dozvedeli zaujímavosti z jednotlivých životných cyklov netopierov - o ich spôsobe rozmnožovania, lovu, zimovania, ich ochrany atď.. Po prednáške sa presunuli k hornému vchodu Jasovskej jaskyne, kde sa uskutočnila praktická ukážka odchytnetopierov do nárazovej siete. Účastníci mali možnosť oboznámiť sa s našimi jednotlivými druhmi netopierov. Pomocou ultrazvukových detektorov počúvali najmä tie druhy, ktoré sa nepodarilo odchytiť.

Prednášky a ďalšie podujatia pre verejnosť

29. 5. 2014 – prednáška pre ZŠ Hrnčiarovce, realizácia Denisa Lobbová

1.10. 2014 – prednáška pre ZŠ v Lamači, realizácia Martin Ceľuch

29. 9. 2014 – prednáška na Ekofeste, Prešov, realizácia Martin Ceľuch, spolupráca s Martou Hrešovou (ŠOP SR)

Praktické opatrenia na ochranu netopierov v podkroviach a kostoloch

V rámci ochrany letných populácií v podkroviach boli vo roku 2014 vyčistené priestory viacerých kostolov:

21. 3. 2014 – evanjelický kostol Očová, čistenie zorganizoval Peter Bačkor

Vo veži kostola sa ukrýva početnosťou najväčšia kolónia netopiera veľkého (*Myotis myotis*) a netopiera Blytovho (*Myotis blythii*) v rámci Zvolenskej kotliny. Je tu zoskupených zhruba 700 až 1000 samíc. Na pomoc si členovia SON prizvali pracovníkov Štátnej ochrany prírody, Správ CHKO Poľana, kde kostol v rámci územnej pôsobnosti ŠOP SR patrí. Celkom bolo naplnených 23 vriec guána. Akcia (hlavne materiál a technické pomôcky) bola podporená projektom LIFE10 NAT/SK/000079 ochrana dažďovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov v budovách Slovenska.

6. 12. 2014 – kostol Podkonice, čistenie zorganizoval Peter Bačkor

V minulosti (rok 2006) sa tu vyskytovala kolónia netopiera veľkého (*Myotis myotis*) v počte cca 250 kusov, ktorú v súčasnosti nahradil podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) v počte 80 kusov. Celkom bolo naplnených 13 vriec guána.

29. 11. 2014 – kláštorň komplex Beckov, čistenie zorganizovala Ivana Labudíková

Beckovská kolónia netopiera obyčajného (*Myotis myotis*) svojou odhadovanou početnosťou takmer 1500 jedincov patrí k tým najvýznamnejším v regióne. Zvláštnosťou je, že vstupným priestorom pre netopiere je podkrovie kostola, ale inak využíva kolónia podkrovie jedného krídla kláštora. Na základe týchto poznatkov boli už v minulosti v spolupráci ŠOP SR so SON realizované opatrenia, kde bola oddelená časť podkrovia prístupná pre netopiere a väčšia časť bola uzavretá, aby nedochádzalo k poškodzovaniu predmetov a materiálu, uskladneného v týchto priestoroch. Okrem toho boli trámy prekryté „térpapierom“ a pod najviac využívanými časťami podkrovia sa nainštalovali ochranné fólie. Celkom bolo naplnených približne 40 vriec guána. Následne boli vymenené, resp. opravené prekrytia trávov, ochranné fólie nad podlahou a prekrytia okien.

Sčítanie netopierov na zimoviskách

Na prelome januára/februára 2014 prebehlo tradičné zimné sčítanie netopierov v podzemných priestoroch v 27 orografických celkoch Slovenska na približne 230 lokalitách. Sčítanie sa koná pravidelne každý rok a vykonávajú ho členovia SON v jednotlivých regiónoch ich pôsobnosti. Výsledky budú zosumarizované v prehľade, ktorý plánujeme vydať v tlačenej forme.

Rehabilitácia zranených a dočasne hendikepovaných živočíchov

Členovia SON sa každoročne podieľajú na záchrane zranených živočíchov. Vo väčšine prípadov sme kontaktovaní zo strany verejnosti. V roku 2014 boli riešené tieto prípady prevzatia jedincov do rehabilitácie:

Druh	Počet/pohlavie	Okres	Lokalita a dátum nálezu	Rehabilitácia a vypustenie	Starostlivosť zabezpečil
Nyctalus noctula	2 inds. (samica)	NR	nájdené vo vchode na schodisku Petzvalova ul, Klokočina 4. 2. 2014	odchované, vypustené Zvolenská ul., Klokočina 11. 2. 2014	D. Lobbová
Nyctalus noctula	1 inds. (samica)	NR	v bytovom jadre Nábr. Mládeže 17, sídl. Chrenová, 21. 1. 2014	vypustená v ten istý deň, sídl. Klokočina	D. Lobbová
Nyctalus noctula	3inds.(2xsamica, 1xsamec)	NR	v bytovom jadre a na schodisku Nábr. Mládeže 17, sídl. Chrenová, 4. 3. 2014	V držbe 2 týždne, vypustené do stromovej dutiny v parku Nitra	D. Lobbová
Nyctalus noctula	3inds (samice)	NR	na schodisku Nábr. Mládeže 17, sídl. Chrenová, 10. 3. 2014	V držbe 2 týždne, vypustené do stromovej dutiny v parku Nitra	D. Lobbová
Pipistrellus pipistrellus	1 ind (juv)	SA	Úkryt pod strechou rodinného domu, 24. 7. 2014 (reprodukčná kolónia do 10 jedincov)	V držbe 1 týždeň, následne vypustený do voľnej prírody	D. Lobbová
Apus apus	1 ind (juvenil)	RA	Podkrovie kostola Ratková, 8. 7. 2014	V držbe 2 týždne, následne vypustený ku kolónii v Revúcej	D. Lobbová
Vespertilio murinus	1 ind (adult)	RA	Muránska Dlhá lúka, 7. 6. 2014	Kontrola zranení jedinca, vypustenie v Muránskej Dlhej Lúke	D. Lobbová
Nyctalus noctula	samica	Prešov	10.02.2014/Smreková 10	Dokŕmený, napojený a po zime vypustený 3.4.2015	M. Ceľuch, M. Hrivňak
Nyctalus noctula	samica	Prešov	18.02.2014/Karpatská 6	Dokŕmený, napojený a po zime vypustený 3.4.2015	M. Ceľuch, M. Hrivňak
Nyctalus noctula	30 ex.	Martin	08.03.2014/Prevzateé od M. Apfelovej na dokŕmenie	Dokŕmené, napojené a po zime vypustené 3.4.2015	M. Ceľuch, M. Hrivňak
Nyctalus noctula	samica	Bardejov	11.11.2014/Tačevská ul.	Dokŕmený, napojený a po zime vypustený 3.4.2015	M. Ceľuch, M. Hrivňak

Využitie finančnej podpory 2% z dane

Ekovýchovný program Netopiere Tatier

Nové búbky pre netopiere v TANAPE! V minulom tomto roku sme začali spolupracovať s lesnými pedagógmi Štátnych lesov TANAPu. Ich pracovníci sa dlhodobo venujú ekovýchove v školách a pre rok 2013/2014 si vybrali tému Netopiere. Približne 650 zapojených detí sa zapojí, vypracujú náročné pracovné listy, splnia množstvo úloh, zmajstrujú a vyvesia búbku pre netopiere, a naučia sa pozorovať netopiere v teréne. SON z podpory 2% zakúpila materiál na búbky.

Rozvoj Spoločnosti pre ochranu netopierov na Slovensku

25. – 26. 4. 2014 – tábor SON, Muráň

Tábora sa zúčastnilo 15 účastníkov. Účelom stretnutia bolo prizvať k našim bežným výskumným aktivitám nových záujemcov. Súčasťou stretnutia bolo školenie našich nových členov, sympatizantov a študentov, ktorí majú záujem venovať sa problematike výskumu a ochrany netopierov. Prednášku k determinácii druhov a detektoringu odprezentoval M. Ceľuch. Získané poznatky mali možnosť účastníci uplatniť počas dvoch večerných odchytov netopierov v regióne.

16. – 18. 10. 2014 – Chiropterologický seminár 2014 (ChiSe 2014), Banská Štiavnica

Seminára sa zúčastnilo 31 účastníkov. Súčasťou bola tradične aj členská schôdza SON, ktorej sa zúčastnilo 21 účastníkov. V rámci podujatia bol realizovaný monitoring netopierov banskej oblasti Štiavnické vrchy – účastníci boli rozdelení do skupín a realizovali odchty a detektoring pred otvormi do vybraných banských diel. Prieskum bol zameraný na zistenie

výskytu lietavca sťahovavého (*Miniopterus schreibersii*), avšak prítomnosť druhu sa nepotvrdila.

Podakovanie

Podakovanie patrí hlavne všetkým členom SON za participáciu na aktivitách v rámci projektov ale aj mimo nich zameraných na ochranu a výskum netopierov.

V Bardejove

31. 1. 2015
